

ActiZ – paper plenair debat Ouderenzorg

25 september 2023

De toekomst van de zorg voor ouderen is van belang voor iedereen. Nu de begroting bekend is, gaat u deze week opnieuw in debat over Ouderenzorg met de minister voor Langdurige Zorg. Aanvullend op het paper dat ActiZ eerder met de woordvoerders deelde¹, delen we relevante aandachtspunten om zorg voor ouderen thuis en in het verpleeghuis toekomstbestendig te organiseren.

Investeren in ouderenzorg is investeren in een inclusieve en zorgzame samenleving

Zoals eerder aangegeven staat de organiseerbaarheid en continuïteit van zorg voor ouderen in het verpleeghuis onder grote druk. Het uitstel van twee bezuinigingen door het ministerie van VWS² ziet ActiZ als een belangrijke eerste stap. Evenals de beslissing van zorgkantoren om het richttariefpercentage minder laag uit te laten vallen (96,4% van het NZa-tarief in plaats van 95,5%)³. Het richttariefpercentage is het vertrekpunt voor de inkoopafspraken die zorgkantoren en zorgaanbieders met elkaar maken.

Een afremming van overheidsuitgaven aan zorg worden door ActiZ niet betwist. De maatschappelijke opgave van de vergrijzende samenleving is anders niet behapbaar, niet in financiële en niet in personele zin. En hoewel er wederom meer wordt begroot voor ouderenzorg dan eerdere jaren, is er volgens ActiZ nog altijd sprake van een te snelle en te steile afremming van de overheidsuitgaven aan ouderenzorg. En die rijmen niet goed met gestegen kosten in de sector en de omslag waaraan ouderenzorgorganisaties werken. We vragen daarom uw aandacht voor twee specifieke onderwerpen:

Daling Normatieve Huisvestingscomponent (NHC)

De Normatieve Huisvestingscomponent (NHC)⁴ wordt periodiek (elke vijf jaar) herijkt. Doordat we als Nederland een periode van economisch voorspoedige jaren kenden met een lage rente, betekent de herijking een verlaging van de NHC. Dit resulteert in een gemiddelde verlaging van de NHC tarieven per 2024 met 4,2%. Tegelijkertijd is sprake van sterk gestegen bouwkosten, hogere rente en hogere indexatie van huren. Dus de kosten van het zorgvastgoed stijgen juist flink, terwijl de bijdrage uit de Wlz voor onder meer onderhouds-, instandhoudingskosten en nieuwbouwkosten fors daalt. Voor een deel van het zorgvastgoed dat gehuurd wordt, stegen de huurkosten sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne met 10 tot 15% (gebaseerd op CPI). De energielasten zijn voor veel zorgvastgoed verdubbeld of zelfs meer. En ook ontwikkelkosten voor nieuw- of verbouwplannen zijn gestegen, evenals de kosten voor verduurzamen van bestaand zorgvastgoed.

Voor de zomer nam de Kamer de motie van Sahla (D66) / Den Haan (Fractie Den Haan) aan, om onderzoek te doen naar het effect van de verlaging van de NHC.⁵ Dit onderzoek is er nog niet.

¹ [ActiZ paper plenair debat ouderenzorg – september 2023](#)

² 125 miljoen euro in 2024 als gevolg van het verplicht meerjarig contracteren en 100 miljoen euro als gevolg van aanpassing van het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg

³ <https://www.actiz.nl/zorgkantoren-verhogen-richttariefpercentages-2024-voor-de-langdurige-zorg>

⁴ Normatieve Huisvestingscomponent (NHC): Financiële bijdrage vanuit de overheid, waarmee zorgorganisaties de bouw-, verbouw- en instandhoudingskosten van (zorg)locaties kunnen dekken.

⁵ Motie 37.765-782: <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2023D19482>

Over de impact van de verlaging voor zorgorganisaties gaf zorgorganisatie Sint Jacob eerder inzicht.⁶

- *ActiZ vraagt u de minister de herijking van de NHC in 2024 ongedaan te maken. De 217 miljoen (Wlz-breed) die als besparing staat ingeboekt moet komen te vervallen.*

Lagere uitgaven aan wijkverpleging

Uit de begroting van het ministerie van VWS blijkt dat de uitgaven aan wijkverpleging 812 miljoen euro lager zijn dan waarop was gerekend. ActiZ is hierover bijzonder verbaasd. De toekomst van de zorg is immers thuis. Lagere uitgaven klinken positief, maar zijn het in dit geval niet. Overheid, reken je niet rijk. Niet voor niets was in het Integraal Zorgakkoord geconstateerd dat dat er herstelwerk voor de wijkverpleging nodig was en dat investeringen in de eerstelijnszorg nodig waren. In het IZA is daarom afgesproken dat er 175 miljoen euro extra geïnvesteerd moest worden in wijkverpleging.

De wijkverpleging helpt opnames in het ziekenhuis te voorkomen, helpt mensen na een behandeling thuis te herstellen en ontlast de huisarts. Dat er desondanks juist veel minder dan begroot is uitgegeven is daarom te betreuren. ActiZ ziet verschillende mogelijke oorzaken, die deels ook te maken hebben met de noodzaak de wijkverpleging te versterken. Zo kampt de wijkverpleging net als veel andere sectoren met personeelskrapte, zien we een groei van Wlz-zorg thuis en krijgen cliënten door efficiëntere werkwijzen en technologie gemiddeld minder uren zorg dan voorheen. Maar ook zien we te krappe tariefstellingen en gebrek aan vergoeding voor systeemfuncties als een oorzaak van de onderbesteding in de wijkverpleging.

Wat ActiZ betreft is het zaak dat zorgaanbieders zich samen met zorgverzekeraars inzetten voor een sterke wijkverpleging. Van zorgverzekeraars vraagt ActiZ daarbij:

1. Benut de objectieve rekentools die ZN en ActiZ hebben afgesproken in het Integraal Zorgakkoord om tot reële tarieven te komen. Helaas lijkt dit hulpmiddel niet altijd geaccepteerd te worden.
2. Zet als zorgverzekeraar vol in op de beschikbaarheidsfuncties (systeemfuncties) van de wijkverpleging, zoals de herkenbare en aanspreekbare wijkverpleging, coördinatie van avond-, nacht- en weekenddiensten en verpleegtechnische teams die herstel thuis mogelijk maken. Nog altijd krijgt ActiZ signalen dat dit niet overal goed van de grond komt. Hierdoor missen we cliënten en kan de wijkverpleging niet haar rol spelen om zwaardere zorg te voorkomen.
3. Neem medeverantwoordelijkheid op het creëren van een aantrekkelijke arbeidsmarkt in de wijkverpleging. Ruimhartige contractering draagt bij aan het repareren van de salarisachterstand en aan aantrekkelijke werkomstandigheden van mensen in de wijkverpleging. Het CBS liet zien dat zorgmedewerkers ondanks de eerste overheidsinvestering zorgbreed van 675 mln een paar jaar geleden, nog steeds 6-7% achter lopen ten opzichte van overheid en marktsectoren.⁷

- *ActiZ vraagt u de minister te vragen om samen met zorgverzekeraars een plan te maken afgesproken middelen aantoonbaar verder te investeren in de wijkverpleging, dit te monitoren en de Kamer hierover te blijven informeren.*

Contact

Voor meer informatie of vragen, neemt u contact op met ActiZ:

Olfert Koning (o.koning@actiz.nl / 06-2902 0035), coördinator public affairs ActiZ of Frank Hagelstein (f.hagelstein@actiz.nl / 06-1503 0610), manager wonen-zorg, arbeid.

⁶ <https://www.actiz.nl/de-impact-van-nhc-verlaging-op-een-zorgorganisatie-meerdere-bouwprojecten-komen-financieel-deknel>

⁷ <https://www.actiz.nl/cbs-achterstand-zorgsalarissen-groeit>